

Etika v sociální antropologii: Křehké rámce

V posledních letech je možné pozorovat několik podstatných trendů, které otevírají prostor pro reflexi etické praxe v antropologii. Interakce antropologů se státní mocí v zemích visegrádské čtyřky či v Turecku poukazují na křehké rámce, ve kterých se naše disciplína pohybuje. Vzdělává mezinárodní mobilizace a solidarita napříč institucemi. Ve zranitelné pozici se nachází i řada mladších akademiků a vědeckých pracovníků, jež mj. vykonávají práci na základě krátkodobých kontraktů. Zároveň dochází k institucionalizaci etiky v rámci etických komisí, které mají za cíl posuzovat výzkumné projekty a jež na svých fakultách povinně zavedla například Univerzita Karlova. Na různých fakultách probíhal mezioborový proces vyjednávání odlišně a vznikly tak komise s rozdílnými cíli a pravomocemi. Druhý workshop CASA se tedy bude věnovat těmto třem hlavním tématům - etickým aspektům interakce antropologů se státní mocí, prekarizaci akademických pracovníků a etickým komisím.

Čas: sobota 21. 3. 2020, 9:45 - 17:30

Místo konání: Etnologický ústav Akademie věd České republiky, budova C, 3. patro, Horní sál (Na Florenci 3, 110 00, Praha 1)

Pořadatel: Česká asociace pro sociální antropologii, Etnologický ústav Akademie věd České republiky, v. v. i.

Organizační tým: Hana Synková, Hedvika Novotná, Markéta Slavková

Uzávěrka přihlášení příspěvků (včetně abstraktů) do panelu *Etnografie na hraně* a přihlášek k účasti na kulatém stole *Zavádění etických komisí na univerzitách* s návrhem tématu/témat, které byste v rámci něj chtěli otevřít: [15. 2. 2020](#)

Uzávěrka registrace účastníků (počet míst omezen): [10. 3. 2020](#)

Přihlášení přes online formulář:

https://drive.google.com/open?id=1t8v1sFzbD_Ej9NeNvOPT4r823cvGfv8D6n-DU4ntdlc

Případné dotazy: ethics.casa@gmail.com

Program workshopu:

Zavádění etických komisí na univerzitách

Pořádají: Magdaléna Štovičková Jantulová & Petra Ezzeddine

Kulatý stůl

V poslední době na českých univerzitách, konkrétně pak na fakultách zaměřených na sociální a humanitní vědy, začínají vznikat etické komise a my výzkumníci/výzkumnice jsme vyzýváni k participaci na jejich činnosti. Naše osobní zkušenosti z činnosti etické komise jsou však zatím spíše omezené. Rády bychom proto zorganizovaly kulatý stůl, ke kterému bychom pozvaly výzkumníky a výzkumnice, kteří/é se již ve své výzkumné praxi setkali/y s činností etické komise (ať již v roli těch, kteří předkládali/y etické komisi nějaký projekt či byli/y/jsou členy takovéto komise). Cílem tohoto setkání by mělo být sdílení zkušeností s cílem promýšlet pravidla a způsoby fungování vznikajících etických komisí v ČR tak, aby komise na jedné straně plnily své poslání, na druhé straně se pokusit o to, aby jejich zřízení nevedlo např. k ještě větší byrokratizaci vědy či nemožnosti realizovat určitý typ výzkumů, tak jak jsou známy případy ze zahraničních univerzit, se kterými se setkáváme v odborných časopisech.

Etnografie na hraně

Pořádá: Yasar Abu Ghosh

Otevřený panel

Kauza kanadsko-českého antropologa Davida Scheffela nás nutí se zamyslet nad tím, do jaké míry si jako praktikové kvalitativního sociálně-vědního výzkumu umíme poradit s hraničními situacemi. Jak reagovat na případy, kdy jsou naši kolegové nebo kolegyně obviněni z nezákonnosti nebo neetičnosti v souvislosti s děláním výzkumu? Přesněji řečeno, jak reagovat tak, aby to neodráželo jen naši loajalitu k oboru a kolegům, ale aby to rovněž vedlo k přehodnocení našich postupů v dosud neznámých souvislostech? Hraniční situace přitom nejsou pro etnografický výzkum, ve kterém je improvizace spíše normou než výjimkou, ničím neobvyklým. Tento panel vyzývá k příspěvkům, které by se těmto hraničním situacím věnovaly jako momentům metodologické reflexe

Akademická prekarita v stredoeurópskej podobe: Ako jej kolektívne čelit'

Pořádají: Martin Fotta & Tereza Stöckelová

Sondážní diskuze v plénu s vyzvanými uvozujícími příspěvky

Pojem prekarizácie sa v súčasnom výskume nielen akademickej práce využíva ako analytický nástroj, ktorým sa označuje na jednej strane neistota a nestabilita zamestnania a zároveň sociálne dôsledky „života bez prísľubu stability“ (Tsing 2015) a narušovania normatívnych očakávaní. Aj keď práca so zmluvou na dobu neurčitú ostáva pre mnohých akademikov a akademičky aspiračnou normou, v skutočnosti ich väčšinou čakajú roky neistoty a život od zmluvy ku zmluve často bez prísľubu stáleho zamestnania.

V posledných rokoch sa téma prekarizácie akademickej práce stáva predmetom diskusie a štúdií spoločenských vied (viď napr. posledné číslo *Social Anthropology/ Anthropologie Sociale* z decembra 2019 k 'Politics of Precarity'). Najpodrobnejšie poznatky máme však zo západoeurópskeho (prípadne severoamerického) kontextu, kde sa prekarizácia vníma ako

odklon od už internalizovanej normy. Oveľa menej systematicky je táto téma reflektovaná z pohľadu Strednej Európy (kde sú dnešné problémy vo vysokoškolskom vzdelávaní najčastejšie stále spájané s nedokončenou transformáciou k pomyselnej západnej norme). Aj keď mnohé javy - tlak na výkon a flexibilita, krátkodobé zmluvy, tlak na externé granty - sú podobné naprieč regiónmi, iné - reťazenie krátkodobých zmluv na jednom pracovisku, platy pod národným priemerom aj medianom, nedôvera v odbory, dopady na rodinný život - môžu byť naopak špecifické pre stredoeurópske krajiny.

Cieľom tejto sondážnej diskusie je preto otvoriť debatu o tom, ako neistota prevládajúca na akademickom trhu formuje sociálne vedy v Českej Republike a v Strednej Európe a aký má dopad na pracovný ethos a na kvalitu pracovného prostredia. Naším cieľom nie je iba „kritická diskusia“, ale formulovanie možných krokov kolektívnej akcie a profesných opatrení, ako prekarizácii efektívne zamedzovať a čeliť.

Ethical Aspects of Interaction with State Power

Pořádá: Markéta Slavková

Vyzvaný panel

The last decade has seen multiple attempts by various state power structures to restrain academic freedom. In some of these cases, restrictions were put into the practice, and in the worst cases they led even to the direct persecution of academic workers, as has been happening, for example, in recent years in Turkey. The international academic community has criticized the mass “freezing” of academic workers' passports and their subsequent dismissal from employment, after which many of them faced even arrest, under the rule of R. T. Erdoğan.

The restriction of academic freedom resulting from various administrative, organizational and economic changes has in recent years been observed in the countries of V4, in particular in Hungary and Poland. The common feature of these very different cases is that the changes resulted in a situation where the possibilities for practicing the discipline of social anthropology and carrying out ethnographic fieldwork are considerably limited, and certain types of research are simply impossible. These events open a whole range of pressing questions regarding the protection of academic freedom. They also call for reflection on the ethical practice in anthropology.

Revize etických směrnic CASA

Moderovaná diskuze

Pořádají: CASA a organizační tým workshopu

